

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Zapadni pakt?

Evropa se je znašla v novem razvalu diplomatskih akcij, politične razgibanosti, ki je zajela četverkot London - Pariz - Rim - Berlin. Japonsko kitajska vojna na Daljnem vzhodu je morala nujno vplivati na razplet dogodkov in medsebojnih razmerij v Evropi. Skrb za kolonije, skrb za to, kako se bodo odločili dogodki na Daljnem vzhodu in kako bodo mogle kolonialne in druge evropske sile nastopiti ter razpolagati s svobodno akcijo v tem delu sveta, ta skrb je zbudila razgibano diplomatsko aktivnost, ki je izšla iz Londona in ki je z angleško italijanskim sporazumom povoljno uredila vsa sporna vprašanja med Veliko Britanijo in Italijo.

Ta živahna diplomatska aktivnost je prešla sedaj na Pariz in kakor se zdi, tudi na Berlin. Kakor so sedaj v teku pripravljala pospešena pogajanja, da se ugodno likvidirajo vsi pereči problemi, ki trenutno ločujejo Pariz in Rim, tako se tudi čutijo prvi konkretni stiki med Londonom in Berlinom, da se v kompleksu spornih vprašanj ustvarijo predpogoji za paralelno pomirjenje na črti London - Berlin, kakor je bilo te dni v službi miru in sporazuma vpostavljeno načelo enako pravnosti veljave ter oblastva v območju Sredozemskega morja. Ni samo Anglija ona velesila, ki je pristopila k zeleni mizi v skrbah za svoje kolonialne interese na Daljnem vzhodu, ki so važnejši od tega, kar bi mogla tvegati v Evropi. — Tudi Francija je globoko prizadeta na tem, da ima v Evropi in Severni Afriki mir, če hoče biti pripravljena na dogodek, ki bi utegnili nastopiti kot nujna posledica razvoja kitajsko japonskih vojnih dogodkov, kar bi utegnilo resno ogroziti francosko kolonialno posest ter trgovsko gospodarske interese na Daljnem vzhodu.

Britanski tisk opozarja sedaj po pomirjenju med Londonom in Rimom na eni strani ter ob pripravljajočem se sporazumu med Parizom in Rimom na drugi strani na nadaljnjo diplomatsko aktivnost obeh zapadnih velesil, ki gredo v smeri ustvaritve novega zapadnega pakta, ki bi sledil predhodnim bilateralnim pogodbam med posameznimi prizadetimi državami. Sicer zatrjujejo v londonskih službenih krogih, da so preuranjene vesti o skorajšnjem pričetku pogajanj za realizacijo zamisli zapadnega pakta med Veliko Britanijo, Francijo, Italijo in Nemčijo. S tem v zvezi poroča dobro poučeni »Dail Tyelegraph«, da so francoski mednarodni činitelji med velikonočnimi prazniki opozarjali, kako je v sedanjem trenutku neprimerno sprožiti pogajanja, katerih cilj naj bi bila sklenitev novega pakta štirih velesil.

Politični opazovalci odkrivajo sedaj, da so te vesti o ustvarjanju zapadnega pakta potekle iz vrst onih političnih krogov, ki so se menili, da je z zavladalo g. Daladiera vpostavljena v Franciji vlada močne roke, ki naj bi ostala delj časa na krmilu. Toda ni še gotovo, če je v Franciji zaključena perioda prehodnih vlad. Zaenkrat obstoja samo domneva, da si je začetni Daladier svojo nalogo v smeri odstranitve vseh nesporazumov in vseh spornih vprašanj rednim diplomatskim bilateralnim potom med štirimi velesilami, da bi se tako lahko dosegli normalni odnošaji med Londonom, Parizom, Rimom, in Berlinom. Ta pripravljenost Pariza za izločitev vseh nerešenih vprašanj gre celo tako daleč, da se iz gotovih krogov predpostavlja sicer še nepotrjena možnost odpovedi francosko sovjetske pogodbe, če bi se sedanji diplomatski

Linz nova prestolnica Vzhodne marke!

Do jeseni preselitev dunajske vlade in pokrajinske uprave

DUNAJ, 21. aprila. Precejšnje presenečenje je zbudila na Dunaju vest, da ne bo Dunaj prestolnica »Vzhodne marke«, ampak Linz, kar odgovarja želji A. Hitlerja, ki hoče povzdigniti glavno mesto svojega ožjega domovinskega okoliša, kjer naj bi bil sedež pokrajinske uprave in vlade Vzhodne marke. Preselitev sedeža vlade bo izvršena do jeseni in bodo dotlej izgradili v Linzu velike vladne palače. Dunajska vladna poslopja pa bodo služila deloma kot muzeji, deloma pa kot domovi Hitlerjeve mladine in razne stranke organizacije. V Linzu bodo zgradili stavbno in arhitektonsko svojevrsten Hitlerjev dom, kjer bo združeno vse, kar spominja na Hitlerjevo mladost.

PARIZ, 21. aprila. Agencija Havas poroča iz Berlina, da je v izgledu prenos upravnega sodišča za Avstrijo iz njega v Linz. Dunaj bi tudi vnaprej ostal titularna prestolnica »Vzhodne marke«, do čim bi bila pokrajinska uprava premeščena v Linz, dosedanjo prestolnico Gornje Avstrije. V prilog tej kombinaciji opozarjajo predvsem, da šteje Dunaj več kakor 100.000 Židov in da ni primerno, da je sedež pokrajinske uprave v mestu, ki je tako poplavljen z Židi.

Mussolini posreduje med Berlinom in Vatikanom

RIM, 21. aprila. Že dva dni se mudi v Rimu monakovski nadškof kardinal Faulhaber, ki je bil včeraj sprejet v dolgi avdienci pri papežu. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da gre za akcijo pobotanja med Berlinom in Vatikanom. Dognava se, da je že dunajski kardinal Innitzer sporočil Hitlerju na predvečer plebiscita važne stvari. V Berlinu pa je v isti smeri imel dolg razgovor z zunanjim ministrom Ribbentropom berlinski nuncij Orsenigo. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da posreduje pri teh pogajanjih predsednik rimske vlade Mussolini, ki želi, da se konflikt med Vatikanom in Berlinom likvidira še pred Hitlerjevim obis-

kom v Italiji, da bo lahko Hitler kot državni poglavar napravil tradicionalni obisk v Vatikanu. Zdi se, da potekajo pogajanja ugodno, ker namerava papež ostati v Rimu, da počaka obisk voditelja in kancelarja nemške države. Mussolini si v smislu informacij prizadeva, da se med Berlinom in Vatikanom sklene pogodba, ki bi po smislu in obliki nalikovala italijansko vatikanski lateranski pogodbi. Nemška vlada ni nenaklonjena pobotanju z Vatikanom, zahteva pa popolno depolitizacijo katoliške cerkve v rajhu. Cerkev bi se morala tudi v Nemčiji absolutno podrediti in prilagoditi potrebam države na isti način, kakor v fašistični Italiji.

Prezident dr. Beneš se zahvaljuje Italiji

PRAGA, 21. aprila. Ob 20 letnici ustanovitve češkoslovaških legij je naslovil prezident dr. Beneš na češkoslovaško vojsko vojno povelje, v katerem se z zahvalnimi besedami spominja vloge, ki jo

je igrala Italija pri oblikovanju češkoslovaške republike. Zveze, ki so se preknavale na bojišču, ne bodo nikdar pozabljene.

Oton poslednji...

BERLIN, 21. aprila. DNB poroča: Pod naslovom »Oton poslednji« piše »B-Z am Mittag« proti Otonu habsburškemu ob priliki tiralice, ki so jo izdala nemška oblastva, sledeče: »Četudi je bilo mnenje glede značaja nekaterih poedincev habsburške rodbine v teku svetovne zgodovine nestalno, ni ves ta rod zaslužil, da rodi tega poslednjega pretendenta na prestol. Oto habsburški, najstarejši sin Karla, zadnjega avstrijskega cesarja in madžarskega kralja, se išče ne po njegovih podanih, marveč po policiji, ker obstoja sum, da je v marcu skušal doseči pri nekaterih tujih silah, da zasedejo Avstrijo. Takšen postopek označujejo Habsburgovci kot »politika doma«, v resnici pa je to veleizdaja. Edini pouk, ki sledi iz tega bednega padca Habsburgovcev ter njihovega izginjenja s svetovne pozornice je v tem, da ne ustvarjajo zgodovine takšni pretendenti, ampak narodi in močje, ki izhajajo iz njihove sredine.

BERLIN, 21. aprila. Vsi tukajšnji listi se pečajo s tiralice, ki jo je izdalo za Otonom habsburškim deželno sodišče I. Listi povdarjajo ob tej priliki, da je treba zapleniti posestva Habsburgovcev, da se preprečijo nadaljnje možnosti finansiranja habsburške propagande. Habsburgovci so svojo vlogo odigrali.

razgovori tudi nadalje povoljno razvijali. Vse te bilateralne pogodbe med Londonom in Rimom, Parizom in Rimom, Londonom in Berlinom pa naj bi bile le prva faza diplomatske iniciative Velike Britanije, kjer predvidevajo zatem še drugo fazo te iniciative: Ustvaritev novega zapadnega pakta, ki naj bi za trajnejšo dobo zajamčil Evropi pomirjenje, miren razvoj in neoviran napredek na toriščih gospodarstva, kulture in civilizacije.

V zvezi s sestankom med francoskimi

in angleškimi vodilnimi državniki v London 28. t. m. pa se doznava, da se namerava Francija in Anglija sporazumeti glede vseh potrebnih korakov, ki jih bo treba storiti pri Nemčiji, da bi pristala na morebitno zvezo petih evropskih velikih držav, to je Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Poljske. Uvod k temu pa naj bi bila povoljna ureditev vprašanj, ki se tičejo nemških kolonialnih zahtev, katerim sta Anglija in Francija v smislu informacij sedaj pripravljene primerno ugoditi.

Pabecki

Izključitve

Mladinski organ JRZ »Slovenski jug« poroča v št. 7, da so bili izključeni iz članstva JRZ Kadrija Vidjen, slušatelj prava, Milovad Karadić, slušatelj agronomije, Safbet Begović, slušatelj na veterinarski fakulteti, in Bedrudin Gušić, slušatelj agronomije. V objavi so vzroki izključitve ne navajajo, četudi bi bili najbrže zelo interesantni...

Srečno Laporje!

V marib. tedniku Jugoslovenske radikalne zajednice beremo v dopisu iz Laporja: »Kljub težkim gospodarskim razmeram so si fantje nabavili nove kroje. Upamo, da bomo v najkrajšem času videli v krojih tudi naša dekleta.« Srečno Laporje, konec je tvojih življenjskih brig in težav.

Tako — ne tako!

Peter Rešetar razmišlja v št. 72 med našim ljudstvom malo znanega in obratnega Sl. g.: »Nekateri Nemci popravljajo, da ni bilo v Grazu tako ali tako, ampak, da je bilo tako in tako. Zakaj je sploh bilo tako in tako? Ali ne bi bilo lepše, da bi ne bilo ne tako ne tako! Slovenci na Koroškem vedo, kaj morajo storiti kot državljani do svoje države. Zato jih bom povabil, da pridejo k nam, bom naredil tečaj, da bodo nekatere Nemce naučili, da je treba delati tako in ne tako.«

Zanimivo je, da je Peter Rešetar spisal to mudi in nedolgo pislo obhajanje svobode v Mariboru na Akademski ul. 67. Vse je po čisti nlogi posredno dirkalni razmišljanja...

Mar ne...?

Frankovski general Queipo de Llano je nedavno dejal po radiju: »Mi smo vrgli besedo sočutje iz našega slovarja.« Povsem v skladu s pokristjanjevanjem Španije... Bogve, če so tudi še kje drugod v Evropi in veljavi takšna naziranja, ki naj bi dokazovala združljivost pojmov krščanskega sočutja ter brezobzirnosti...

Samouprava

»Samouprava«, glavni organ Jugoslovenske radikalne zajednice, kjer je vpisan tudi mariborski Peter Rešetar, piše v št. z dne 7. apr. v zvezi s sedanjo vladavino »politične svobode in največje politične strpnosti: »Vsak državljan te države se je lahko posvetil brez ozira na svoje politično oznanilo političnemu delu, lahko je šel med ljudstvo, kjer je mislil, da bo imel uspeh, in tam razvil kakršnokoli politično delo.«

Popolnoma resno in uradno izjavo!

Življenjski standard delavstva

V glasilu Jugoslov. strokovne zveze štev. 16 beremo: »Življenjski standard našega delavca je eden najnižjih. Tako nizek, da ne moremo več govoriti o kulturnemu življenjskemu nivoju. Da bi se še bolj znižal, bi pomenil družaben zločin. In če se bo še dalje uvažala današnja anarhija v gospodarstvu, bo nujno moral pasti življenjski standard delavstva.«

Gospodarske beležke

120% dividendo! Marvich Mines Ltd., London, ki kontrolira nekatere rudnike kositra, bo za leto 1937 izplačalo 120% dividendo, dočim je v letu 1936 izplačala »le« 82,5% dividendo!

Nad 350 milijonov din čistega dobička izkazuje za leto 1937 angleški koncern vojne industrije Vickers-Armstrong Ltd. v Londonu. Koncern bo izplačal 10% dividendo. V podjetju se nahaja v gradnji 23 vojnih ladij in se obrat stalno razširja in modernizira. Značilno je, da podjetje ne more prevzeti inozemskih naročil, ker je popolnoma zaposleno za potrebe angleškega vojnega ministrstva.

Carinska unija Male antante? Kakor smo že poročali, so na nedavnem zasedanju gospodarskega sveta balkanskih držav v Carigradu obravnavali tudi problem carinske unije med balkanskimi državami. Te dni so na izredni seji češkoslovaške gospodarske akademije v Pragi sprožili vprašanje carinske unije med državami Male antante ter se je sklenilo, naj pribavi omenjeni institut vse podatke o stanju in izgledih plasiranja gospodarskih proizvodov v Podonavju in na Balkanu. Institut bo pribavil tudi podatke glede plasiranja industrijskih proizvodov ter bo nato češkoslovaškemu zunanemu ministertvu predložil zadevno resolucijo, oziroma odklonilno ali priporočljivo mnenje za ustanovitev carinske unije med državami Male antante.

»Anschluß« in gospodarski interesi Italije. Pariški listi prinašajo vesti agencije »Radio« iz Rima, v smislu katere so italijanski službeni krogi zelo vznemirjeni radi zedinjenja Avstrije in Nemčije, ker se je gospodarski vpliv Nemčije sedaj znatno okrepil. S priključitvijo Avstrije je Nemčija pridobila zlasti na polju vojne industrije, ker ima sedaj Nemčija celo vrsto velikih industrijskih podjetij. So to: tvornica orožja Steyer, tvornica avtomobilov Puch in Daimler, tvornice strojev v Dunajskem Novem mestu, Linzu, Gradcu ter metalurgijo Montan-Gesellschaft. Razen industrijskih podjetij prinaša Avstrija Nemčiji tudi letno 9000 vagonov lesa, 2600 vagonov celuloze, 2000 vagonov papirja, 30.000 vagonov oglja, 200.000 vagonov železne rude, 40.000 vagonov železa, 65.000 vagonov jekla, znatne količine volne, kože in 50% svetovne produkcije magnezija, 20% svetovne produkcije bauksita itd.

Konkurzne in poravnalne zadeve. Konkurz, ki je bil razglašen o imovini zapuščine pok. Ranfla Jožefa, sedlarja in posestnika v Budini pri Ptuj, se odpravlja po § 179. konk. zak.

Sporna gibanje

Spomladanske konjske dirke

bodo v nedeljo, dne 8. maja 1938 ob pol 15. uri na Cvenu pri Ljutomeru.

I. Dirka dravske banovine, Heat-vožnja: Enovprezna dirka za 4—12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Heat-vožnja 2—3. Proga: 1.600 m, distančni drog 160 m. Popusti: Konjem vzrejenim in v lasti posestnikov Ljutomerskega sreza 20 m. Dodatki: Za vsakih 1.000 m 20 Din. Maksimalni dodatek 120 m. — **II. Dirka Ljutomer.** Enovprezna dirka za triletno konje, vzgojene in v lasti posestnikov Ljutomerskega sreza. Proga: 1.920 m. Popusti: vozačem, ki še niso zmagali 30 m. Dodatki: Za vsakih 200 Din 30 m. Maksimalni dodatek 150 m. — **III. Dirka muroslovaških jahačev (galopska):** Galopska dirka za konje kmečke reje. Proga: 1600 m. — **IV. Dirka, II. Heat.** — **V. Dirka jugoslov. oficirjev:** Galopska dirka za oficirske konje (ravna). Proga 1600 m. — **VI. Dirka, III. Heat.** — **VII. Dirka Čakovec:** Preponska galopska dirka za oficirske konje. Proga: 1600 m. — **VIII. Dirka Beograd-Handicap:** Enovprezna dirka za 3—12 letne konje, ki so v današnjem meetingu že dirkali. Handicap-temelj 1.53. Najkrajša proga 2100 m. Zmagovalec današnjega meetinga posebna doklada 20 m. Popusti: Konjem vzrejenim in v lasti posestnikov Ljutomerskega sreza 20 m.

IX. Dirka Maribor: Dvovprezna dirka za 3—12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga: 2400 m. Popusti: konjem, vzgojenim in v lasti posestnikov sreza

Sokolske vesti

Sokoli! V zlato Prago!

Manifestacija nezlomljive moči slovanskega sokolstva

Deseti jubilejni vsesokolski zlet v Pragi je pred nami. Po vseh dosedanjih pripravah sodeč bo to največja in najmanifestantnejša revija sokolske in slovanske moči. Naša bratska, zlata Praga je bila že večkrat priča vseslovanskih sokolskih zletov, vendar bo letošnja vsesokolska prireditev krona vseh dosedanjih. Udeležba na X. vsesokolskem zletu v Pragi bo ogromna, saj je že doslej prijavljenih nad 200.000 udeležencev, od teh samo iz Jugoslavije nad 10.000. Zlata Praga se mirzično pripravlja za čim dostojnejši sprejem slovanskih bratov, ki bodo tiste dni prispeli v bratsko češkoslovaško republiko, da tam skupno z brati Čehoslovaki manifestirajo za nezlomljivo moč slovanskega sokolstva, ki kot ogromen val objema vse slovanske narode na skrajnem jugu in skrajnem severu in jih usposablja za borbo za narodni obstanek. Priprave za zlet se že bližajo svojemu zaključku, v Pragi pa raste iz tal ogromen sokolski stadion, kjer bo lahko naenkrat nastopilo 30.000 telovadcev in na katerega tribunah bo prostora za nad 200.000 ljudi.

V trenutku, ko se veselimo z brati Čehoslovaki teh mogočnih sokolskih slavnosti, nas vodi misel k ustanovitelju te viteške organizacije, nesmrtnemu dr. Miroslavu Tyršu, ki je položil tej telesnovzgojni in narodnoobrambni organizaciji leta 1882 prve temelje. V tem letu se je namreč blagopokojni in nesmrtni Tyrš odločil, da pokaže sadove njegovega telesnovzgojnega dela tudi širši javnosti. Tedaj je bil prirejen v Strelskem otoku v Pragi prvi vsesokolski zlet, na katerem je nastopilo pod osebnim vodstvom dr. M. Tyrša 720 članov. Takrat je prvokrat korakalo po praških ulicah 1570 Sokolov v kroju. To je bila prva impozantna sokolska manifestacija. Njej so sledile v presledkih več let nadaljnje javne prireditve in javne manifestacije. Drugi zlet je priredilo češko sokolstvo ob priliki velike industrijske razstave leta 1891. Takrat je nastopilo že 2.473 telovadcev pred 7.000 gledalci in je po praških ulicah manifestiralo 5.520 članov v kroju. Tretji zlet je bil leta 1895 s 4.287 člani in 1.800 naraščajnikov pred 10.000 gledalci, dočim je praške ulice preplavilo ob priliki povorke 7.530 Sokolov v krojih. Organizacija je po moči in številu rasla naprej in je na četrtem vsesokolskem zletu nastopilo že 6.700 članov in 1.868 naraščajnikov pred

22.000 gledalci. V slavnostnem sprevodu je bilo takrat 11.095 sokolskih krojev. Po več izredno uspešnih telovadnih nastopih v tujini je češkoslovaško sokolstvo priredilo svoj peti zlet in sicer leta 1907. Nad 45.000 gledalcev je z zanimanjem sledilo strumnemu nastopu 7.600 članov, 2.504 članic, 2300 naraščajnikov in 500 naraščajnic, dočim jih je bilo v sprevodu že nad 13 tisoč.

Zmagoslavna pot sokolske ideje je šla naprej do šestega zleta v letu 1912, ki je bil obenem prvi zlet slovanskega Sokolstva. V tem letu je namreč prodrla sokolska ideja v vse slovanske narode in je bil takratni zlet prava manifestacija sokolske misli in slovanske vzajemnosti. Zlet je bil za takratne razmere v ogromnem obsegu ter prva večja manifestacija vzgoje telesa in duha češkoslovaškega naroda. Takrat je sodelovalo pri vajah 18.200 članov, 6.700 članic, 3.163 naraščajnikov in 1.980 naraščajnic, torej skupno 30.043 telovadcev. Tyrševo zamisel o povezanosti med slovanskim in grškim antičnem vzgledom je potrdila slavnostna scena »Atene po maratonski bitki«. Po praških ulicah je takrat defiliralo 17.712 članov v kroju.

Sedmi vsesokolski zlet, ki bi se imel vršiti leta 1918, je bil preložen na leto 1920. Prvi zlet v svobodni domovini. Nastopilo je 6120 dijakov, 4120 dijakinj, 9500 naraščajnikov, 10.112 naraščajnic, 27.088 članov in 23.472 članic. Po praških ulicah se je razvila takrat povorka z 90.000 Sokoli v krojih. Pri osmem vsesokolskem zletu je nastopilo skupno 99.711 telovadcev in je pripravljene tribune zasedlo nad 120.000 ljudi. Po praških ulicah je defiliralo nad 120.000 Sokolov. Ob tem zletu je bila sestavljena posebna zletna scena »Kde domov muje«. Deveti vsesokolski zlet leta 1932 je bil posvečen proslavi stoletnice rojstva ustanovitelja sokolske organizacije dr. M. Tyrša. Nad 122.000 telovadcev je izvajalo takrat proste vaje, za zletno sceno pa so prikazali uresničenje ideje »Tyršev sen«.

Bežen pregled vseh dosedanjih devetih sokolskih zletov nas je potrdil v veri, da Sokol pravilno pojmuje življenjske interese naroda in države. Z desetim vsesokolskim zletom pa bo slovansko sokolstvo potrdilo, da stoji vedno budno na straži za svoje vzvišene ideale.

sodniškega kandidata se je prijavil gosp. Radolič, ki je v mariborskih nogometnih krogih znan kot dober teoretik.

Schmeling v USA. Maks Schmeling odputuje 25. t. m. v USA, kjer se bo pripravil za boj proti Joe Louisu, ki bo 22. junija za naslov svetovnega prvaka.

Svetovno prvenstvo v rokoborbi bo od 7. do 10. julija v dunajskem stadionu. Jugoslavija na tem tekmovanju ne bo zastopana.

Prvak sarajevskega podsaveza je postal sarajevski Sašk in je torej med kandidati, ki se bodo v izločilnih tekmah borili za vstop v nacionalno ligo.

Avstrije ni več v mednarodni lahkoatletski zvezi. IAAF sporoča, da je Avstrija prenehala biti njena članica.

FIFA ima obvestilo, da se USA ne bo udeležila svetovnega nogometnega prvenstva v Parizu. Izločilna tekma, ki bi morala biti 29. maja med USA in Nizozemsko Indijo, odpade in se bo slednja borila 5. junija z Madžarsko.

CSR: Bolgarija. V nedeljo 24. aprila bo v Pragi revanšna nogometna tekma med reprezentancama Bolgarije in Češko-slovaške za sodelovanje pri tekmovanju za svetovno prvenstvo. Prva tekma, ki se je lani v novembru odigrala v Sofiji, se je končala s pičlo zmago Bolgarije v razmerju 2:1.

SK Hermes v Mariboru. Ljubljanski Hermes bo v nedeljo 24. t. m. prvič v letošnji nogometni sezoni gostoval v Mariboru, kjer bo na stadionu SK Železničarja odigral svojo prvenstveno tekmo proti SK Železničarju.

Tekmovanje za svetovno prvenstvo v streljanju bo leta 1939 v Luzernu.

Ljutomer 30 m, triletnim 30 m, maiden 30 m. Dodatki za vsakih 1500 Din 30 m, maksimalni dodatek 200 m.

Konje je prijaviti samo dne 1. maja 1938 od 9. do 12. ure pri blagajniku g. Žitku Franju iz Ljutomera.

Krasen uspeh jugoslovenske teniške igralke. V tekmovanju za prvenstvo vzhodnih držav Sredozemskega morja je nacionalna in internacionalna prvakinja Jugoslavije Hela Kovačeva v finalu premagala odlično Angležinjo Weelerjevo s 6:4, 6:4 ter si s tem priborila naslov prvakinja vzhodnega Sredozemlja.

Meddržavni teniški dvomatch Jugoslavija: Madžarska bo 22., 23. in 24. aprila v Zagrebu.

Sablaško prvenstvo Jugoslavije bo v dneh 22., 23. in 24. aprila v Zagrebu, in sicer v Novinarskem domu. V okviru prvenstva bo tudi sablaška akademija, pri kateri sodelujejo tudi sablažji iz Nemčije, Madžarske in Italije.

Ptujskega nogometnega »derbyja« ne bo. V nedeljo 24. t. m. bi se moral igrati v Ptuj ptujski nogometni »derby«, to je prvenstvena tekma med stariima rivaloma SK Dravo in SK Ptujem. Omenjena tekma pa se ne bo vršila, ker je SK Ptuj brez borbe prepustil obe točki SK Dravi.

SK Slavija ali SK Lendava? V nedeljo 24. aprila bo v Mariboru odločilna tekma za vstop v prvi razred LNP, in sicer med pobeško Slavijo in SK Lendavo. Če se SK Slaviji posreči, da premaga Lendavčane, potem pride Slavija v prvi razred, v nasprotnem slučaju pa SK Lendava. Sodil bo g. Evgen Bergant.

Nov nogometni sodnik v Mariboru. Za

Razne vesti

Monakovski kardinal dr. Faulhaber je odpotoval v Rim, kjer sta ga sprejela papež in državni tajnik Pacelli.

Mehiški zbornici sta odobrili vladni zakonski načrt o notranjem posojilu 100 milijonov peset, ki ga bodo porabili za odškodnino lastnikom petrolejskih vrelcev.

Za novega sovjetskega poslanika v Ankari je imenovala moskovska vlada L. Tarentijeva.

Hitlerjev 49. rojstni dan je včeraj slovesno proslavila vsa Nemčija.

Nobenega zakona proti Židom. Ker so se pri nas začele širiti govorice, da dobimo tudi v Jugoslaviji zakone proti Židom, izjavljajo na merodajnem mestu, da so te vesti neresnične, ker ni nobenega posebnega razloga in povoda za zakon proti Židom.

Poljska: 34 in pol milij. prebivalcev. Po uradnih podatkih je imela Poljska dne 1. januarja 1938 34, 534.000 prebivalcev. Pred 7 leti je štela Poljska 32 milijonov prebivalcev.

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani kaže po IX. kolu naslednjo sliko: Kostić, Szabo 7, dr. Trifunović 6, dr. Tartakower 5 in pol, dr. Astaloš 5 (1), Bröder, Pirc 5, Steiner. Vidmar mlajši 4 in pol, dr. Vidmar 4 (1), Nedeljković 3 in pol, Preinfalk in Folsys 3 (1), Furlani in Tot 3, Šorli 1 (1).

Razpis učiteljskih mest. Prosvetni minister je sklenil razpisati izpopolnitev praznih učiteljskih mest. »Službene Novine« bodo z dne 21. t. m. objavile ta sklep skupno s seznamom posameznih mest.

Žrtve letalske nesreče na Pokleku so bile včeraj prepeljane v Zagreb.

Volitev reis-ul-uleme. V Sarajevu so bile včeraj volitve kandidatov za novega poglavarja muslimanske verske zajednice v Jugoslaviji. Volilni odbor je izvolil tri kandidate, od katerih je dobil največ glasov drugi bosanski naib Fehim Spahović. Pravosodni minister bo vse tri kandidate predložil kraljevemu namestništvu, ki bo iz njih izbralo novega reis-ul-ulema.

Za novega papeškega nuncija v Beogradu je bil imenovan msg. Ettore Felice, ki je bil doslej nuncij v Čilu.

Potres v Turčiji je zahteval veliko človeških žrtv. 200 ljudi je mrtvih, devet vasi porušenih.

Snežni zameti so zapadli na jugu države in sicer v Južni Srbiji, Sandžaku, Hercegovini, Bosni. Tudi v Beogradu je naletaval sneg do višine 10 cm.

Usodna eksplozija granate iz svetovne vojne. Pri Trbižu je eksplodirala granata iz svetovne vojne. Osem dečkov je bilo ubitih, dva sta smrtnonevarno ranjena.

Sladki vek

Francki v spomin! Pomlad je ovila vso naravo v bajni plašč neizmerne lepote... V naših dušah pa je neizmerna žalost v spominu na Tebe, draga naša Francka, ki si pred letom žrtvovala svojo mlado življenje na oltar materinstva... Tvoja Silvica Te še ni pozabila in niso redki trenutki, ko v joku prosi, da bi prišla njena mamica k njej, ko prosi, da jo naj pustijo k njeni mamici. Ljubi otročiček! Niti Ti, niti mi vsi skupaj ne vemo, kake neizmerne daljave nas ločijo od naše ljube Francke... In Tvoj inček, Tvoj ljubi Brankec, draga Francka, za katerega si se žrtvovala, ki bi ga tako neizmerno ljubila, da bi Ti roka drhtela, ko bi ga božala, raste, se razvija, ker pač Ti čuvaš nad njim, če ne tukaj, pa tam gori onstran, onstran... Vsem nam, ki so Te kdaj srečali v življenju, si še v živem spominu, ko si vsa rdeča, polna življenja in nad v lepo bodočnost bila med nami... Ker Te niti obupni klici Tvojih otrok, niti tihe želje Tvoje ljubljene možke ne morejo poklicati nazaj, Ti želimo vsi: Naj Ti bo lahka zemlja...

Mati: »Ali si pa tudi pobrala vse gosenice z zelja, ki si ga odrezala v vrtnu?«
Marica: »Da, mamica, ra druge zeljnate glave sem jih preložila.«

On: »Gospodična, blazno Vas ljubim! Nikar pa ne mislite, da obožujem v vas le zlato tele!«

Politične obzornice

JNS

je pričelo v južnih banovinah živahno propagandno akcijo in so bile lepo uspele konference v Reljivu pri Sarajevu, v Zagrebu, v Beogradu, Banjaluki in pa v Bosanskem Novem.

Slovenski mačkovci

so se sestali na velikonočni ponedeljek v Novem mestu. Na sestanku sta poročala dr. Lončar iz Ljubljane in bivši kandidat v novomeškem srezu Batušić Krunoslav iz Zagreba.

V štev. 31 piše »Delavske politika«: »Železničarski vpokojenci se vesele 30. aprila. Klub železničarjev JRZ v Mariboru je imel v nedeljo, dne 10. t. m. članski sestanek, katerega se je, poleg drugih gospodov iz Ljubljane, udeležil tudi minister g. dr. Miha Krek. To priliko so porabili nekateri prizadeti železniški uslužbenci ter upokojenci, ki se jim godi največja krivica, ker se jim ne štejejo ona službena leta za pokojnino, za katero so dejansko preko 20 let vplačevali prispevke v penzijski fond. Tem ljudem se računajo samo takozvana nastavljena leta, ne upoštevajoč službo pred nastavitvijo (v kateri je n. pr. M. K. prebil 32 let, med tem ko je imel nastavljenih samo 8 let). Taisti M. K. je predal gospodu ministru prepis vloge, ki so jo prizadeti vposlali 24. februarja 1938 narodni skupščini in senatu. Gospod minister dr. Krek je izjavil, da bo tozadevno vprašanje kakor tudi vprašanje kronskih upokojencev in rentnikov rešeno do konca aprila 1938. Prizadeti železničarji, ki se nahajajo v največji bedi in pomanjkanju ter se borijo za to pravico že par let, so izjavo g. ministra sprejeli z veliko radostjo; saj prejemajo nekateri za malo manj kot 40-letno službo okrog 400 Din mesečno, namesto 1400 Din. Prizadeti so tembolj prepričani, da bo to, kar jim je zagotovil g. minister, držalo in da bodo vsaj prihodnji prazniki za njih boljši kot so predstojeci.«

Kulturne beležke

Gozdarski vestnik. V lični opremi je izšla štev. 4 tega mesečnega strokovnega lista za gozdarstvo, lesno industrijo in lesno trgovino, ki se je v širšem krogu naše kulturne javnosti že krepko uveljavila. Inž. Anton Šivic piše uvodoma o razvoju gozdarstva in lova v Sloveniji (nadaljevanje). Inž. Stanko Sotošek nadaljuje z »Razmišljanji o pogozdovanju«. Inž. Cvetko Božič pa razpravlja o izkoriščanju smrekovega lubja. V drugem delu odlično in posrečeno urejenega mesečnika so uvrščene poučne »ubrike«: »Dopisna gozdarska posvetovalnica«, »Gozdarsko šolstvo«, Statistika, Kratke vesti, Dopisi, Lovstvo, Gradivo za slovenski gozdarski slovar, Lesna trgovina.

Ptujske novice

Rdeči petelin. Posestniku Ant. Kozlu v Trečju, občina Sv. Vid, so zgoreli svinjaki, klet in skedenj. Škoda znaša okoli din 25.000. Obstoj domneva, da je nastal požar radi zavrženega ogorka.

Obešeno na podstrešju so našli v Grajenščaku pri Vurbergu 45 letno posestnico Marjeto Postrak. Zapustila je dva listka in je na prvem zapisala, da si je vzela življenje radi družinskih razmer, dočim je na drugem listku izrazila željo, da dobi vse imetje njen hlapec, ki je bil pri njej tri leta v službi.

Številne žrtve velikonočnega streljanja Poškodbe so zadobili pri velikonočnem streljanju 12 letni Franc Zajc iz Sel, 11 letni Slavko Ivančič iz Apač, 37 letni P. Prelog od Sv. Miklavža, 15 letni Franc Toplak iz Nove vasi ter 15 letni Franc Mohorko iz Zetal.

Urednikova pošta

P. K., Maribor, V. okraj. Po rudarskem zakonu je mezda rudarjev nezarubljiva. K. L., Ptuj. Da, radi tiste čudne zastave ...

Mariborske in okoliške novice

S 1. junijem začne poslovati novo okrožno sodišče v Murski Soboti

Z današnjim dnevom stopi v veljavo zakon o ustanovitvi novih okrožnih in sreskih sodišč, v smislu katerega se ustanovi v naši banovini, kakor smo že poročali, novo okrožno sodišče v Murski Soboti, ki začne poslovati 1. junija. Ostanjejo pa vsi civilnopravni spori na področju novega okrožnega sodišča v Murski Soboti še nadalje pri okrožnem sodišču v Mariboru, dokler se ti spori ne končajo. Vse ostale civilnopravne zadeve pa mora mariborsko okrožno sodišče izročiti s 1. junijem 1938 novemu okrožnemu sodišču v Murski Soboti. Kazensko pravne zade-

ve ostanejo še nadalje pri mariborskem okrožnem sodišču, če je obtožnica že vložena. V obratnem primeru se izročijo vsi kazenskopravni predmeti novemu okrožnemu sodišču v Murski Soboti. Tudi bo mariborsko državno tožilstvo s 1. junijem t. l. izročilo vse nelikvidirane zadeve novemu državnemu tožilstvu v Murski Soboti. Ustanovitev okrožnega sodišča v Murski Soboti se bo odložila na poznejši čas samo tedaj, če bi se do 1. junija t. l. ne mogli najti v Murski Soboti zadevni prostori.

Zahteva mariborskih gospodinj: Novo tržnico na najprimernejšem mestu!

Sedanje tržne razmere niso mariborskih gospodinj zadovoljile tako, kakor so to morebiti predvidevali odločilni činitelji na rotovžu. Po regulaciji Glavnega trga se v smislu informacij trg ne bo premestil več semkaj. Na to pa ni misliti, da bi sedanji tržni provizorij mogel trajati delj časa. Radi tega je upravičena zahteva mariborskih davkoplačevalcev, da dobi Maribor novo tržnico, katero vprašanje je postalo neodložljivo. Temu silijo ne-higienične razmere na našem trgu, pa tudi neprimerna lega, saj ni nič pretirana trditev, da je Vodnikov trg s Strossmajerjevim drevoredom odročen in preveč oddaljen od pravega mestnega središča.

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v petek 22. t. m. sledeče vreme: Spremenljivo oblačno in jasno. Ponoči mrzlo.

Himen! Poročili so se France Gerželj, urednik »Edinosti«, in gdč. Marjanca Jenko iz Ljubljane, nadalje Tavčar Lambert, natakari, in Friderika Artinger, zasebnica, Plinarniška ulica. Bilo srečno!

Ogromno zanimanje je za nedeljsko »Jutro«, ki bo objavilo drugo uganko za veliko nagradno tekmovanje. Avto, motorno kolo, kolesa in druga številna darila čakajo srečnikov, katerim bo pač kolo sreče naklonjeno pri zrebu.

Smrtna kosa. V Dolnji Počehovi je umrla zasebnica Uršula Vicman, stara 54 let. Žalujemo preostalim naše toplo sočutje.

Lep uspeh Narodno strokovne zveze. V zadnjem času se Narodno strokovna zveza v Mariboru lepo razvija. Posebno pozornost posveča vprašanju, kako pritegniti mladino k sodelovanju in se je sprožila misel ustanovitve posebnega mladinskega harmonikarskega zbora in pa tamburaškega zbora. Narodno strokovna zveza pa je pričela tudi z organizacijo predilniških tečajev, ki krasno uspevajo in za katere je od banske uprave prejel te dni zaproseno naknadno odobritev.

Aprilščina... Letošnji april kaže v svoji drugi polovici posebne vrste muhavost. Tako se je v teku današnjega dopoldneva nebo večkrat odstrlo, pa se zatem zopet zastrlo. Vmes je v presledkih naletaval snegec, menda v letošnje slovo ...?

Starešine Triglavani se opozarjajo, da se vrši občni zbor šele 15. maja in ne 24. aprila kakor je bilo prvotno javljeno.

Prvi prispevek za dr. Lašičev obmejni sklad! v znesku 500 din je daroval tuk. veletrgovec gospod Miloš Oset. — Podružnici CMD izrekata iskreno zahvalo.

Orkestralna vaja in za celotni zbor za slavnostni koncert je jutri v petek zvečer ob 8. v dvorani Zadržno gospodarske banke.

Čudna reč... V Mariboru je tvrdka, ki ima svoj sedež v središču mesta. Glede te tvrdke smo prejeli s prošnjo za objavo sledeče vrstice: »V imenu te tvrdke hodi po deželi potnica, ki nikakor noče govoriti slovenščine in ki zatrjuje, da našega jezika sploh ne pozna. Čudna reč! — Prav bi bilo, ko bi se tej zadevi posvetila večja pozornost.«

Nočno lekarniško službo imata ta teden Minařikova in Remsova lekarna.

Mestni župan se je podal sedaj v Beograd, da uredi nekatere zadeve, med drugim vprašanjem nove tržnice ter gradnje nove carinarnice ter carinskih skladišč, o čemer smo že svojčas poročali in ki bodo zgrajene v treh etapah. Obstoj sicer načrt, po katerem naj bi se nova mestna tržnica zgradila na mestu stare dravske vojašnice. Toda tudi ta prostor ni primeren in je bila storjena velika napaka, da se ni za novi trg rezerviral prostor med Bergovo palačo in državnim mostom, kjer bi se lahko na padajočih terasah krasno uredila nova tržnica. Ljudje, ki odločajo, pa naj pazijo, da ne bo nove polomije ...

Pohorska cesta Reka - Pohorski dom dopustna za avtobusni promet. V sredo dopoldne je bila nova pohorska cesta Reka - Pohorski dom uradno komisionirana po organih banske uprave, ki so po ogledu nove ceste proglasili novo cesto za dopustno za avtobusni promet.

Narodno gledališče

Četrtek, 21. aprila ob 20. uri: »Slehernik«. Red C.

Petek, 22. aprila: Zaprt.

Sobota, 23. aprila, ob 20. uri: »Slehernik«. Red B.

Nedelja, 24. aprila, ob 15. uri: »Pod to goru zeleno«. **Znižane cene.** Ob 20. uri: »Dva tucata rdečih rož«. **Znižane cene.**

Opera »Dalbor«, prvič na mariborskem odru, dozoreva pod vodstvom kapelnika Herzoga in v režiji J. Koviča za premiero. Snov te zlasti radi divne Smetanove glasbe popularne opere je povzeta iz češke zgodovine.

Laška

Industrija in misijon. V proslavo 150-letnice obstoja fare pri Sv. Jederti nad Laškimi je tamkajšnji župnik poklical celjske kapucine na enotedenski misijon, ki je bil končan preteklo nedeljo. Ves misijon in vse dušebrižniško delo je poteklo na običajen način: hujskanje proti naprednemu časopisju, ostri izpadi proti vernikom pravoslavne cerkve, glede katerih je eden pridigarjev povedal, da ni dovolj, če so se nekateri že spokorili, ker še vedno okužujejo okolico itd. Krono misijonu pa je dalo ravnateljstvo TPD Laško-Hudajama, ki je v svojih obratih oklicalo in opozorilo delavce na ta misijon. Torej smo res prišli že tako daleč, da se industrija vpreza v versko in cerkveno propagando. Radovedni smo, ali bi ravnateljstvo dalo objaviti tudi kak sokolski nastop ali kako drugo nacionalno prireditev. Bomo poskusili.

Lev raztrgal devetletnega dečka!

Strašen dogodek se je pripetil v majhni naselbini v Srednji Poljski, kjer je gostoval neki »čudežni cirkus«. V času, ko so podirali šotore, je pripeljal pijan možki svojega devetletnega sina h kletki, kjer je bil lev, in je nekoliko odprl vrata kletke. Lev je s svojimi šapami zagrabil dečka

Ali se narava moti?

Ali da človeku 32 zob, če mu jih je tudi manj dovolj? Gotovo ne! Dobro delovanje našega žvečilnega aparata je odločilnega pomena za naše splošno zdravstveno stanje. Vsi zobje so nam potrebni. Zato ne pozabimo, da smo tudi mi njim potrebni: negovati jih moramo. Stalna naga s Chlorodontom, zanesljivo zobno pasto, ohrani zobe zdrave do pozne starosti. Dober sloves pa gre Chlorodontu zaradi visoke kvalitete. Domači proizvod.

Huna

Kino Union. Danes v četrtek »Tarantula«, čarobno lepa opereta glasbe, pesni in plesa!

O tem in onem

Zasluge odbora za nevmešavanje

London, v aprilu 1938. Z več strani so prispеле odboru za nevmešavanje v Londonu čestitke. Posebno priznanje, pa tudi zahvalnost mu izražajo zlasti radi tega, ker se mu je s svojim zavzemanjem posrečilo, da je odvrnil od vmešavanja v španske zadeve in dogodke obe najmočnejši evropski sili — Anglijo in Francijo

Otrok z dvema glavama

Na velikonočni ponedeljek je porodila 23-letna kmetica Ana Presakovska v Varšavi zdravega otroka z dvema glavama. Mati je dete stá zdrava. Zdravniki se zelo zanimajo za ta pojav in proučujejo možnost, če bi se detetova glava lahko odstranila, tako da bi bil otrok normalen.

Umrljivost za jetiko v Julijski Krajini

Iz uradnih statističnih podatkov o vzrokih smrti za leto 1936 posnemamo, da je prišlo v letu 1936 v vsej Italiji 164.8 smrtnih primerov na 100.000 prebivalcev, če upoštevamo samo nalezljive in podobne bolezni. Umrljivost v Julijski Benečiji znatno prekaša vsedrjavno povprečje z 222.5 in je višja izmed vseh italijanskih provinc le še na Sardiniji, kjer znaša 255.1. Za Julijsko Benečijo, ki je torej v vsej Italiji na drugem mestu, pride na tretje mesto Tridentinska Benečija z 200.9. Najboljše so menda po teh statistikah zdravstvene razmere v Kalabriji, kjer pride na 100.000 prebivalcev samo 137.4 smrtnih primerov, in na Siciliji s 139.0. Med vsemi boleznimi je na prvem mestu jetika; vsedrjavno povprečje znaša 87.2 smrtna primera na 100.000 prebivalcev, nato pride influenza 1.8, dočim so ostale nalezljive bolezni zastopane v manjših številkah. Najvišja je številka za jetiko v Julijski Benečiji, kjer je skoraj še enkrat višja kot državno povprečje: znaša namreč 155.1, daleč pred drugimi provincami. Za Julijsko Benečijo pride na drugo mesto tridentinska Benečija s 140.8 in Sardinija s 135.5, nato slede z večjimi številkami, kot je drž. povprečje, še Toscana s 102.2 in Ligurija s 100.5. Pod državnim povprečjem pa je številka za influenco v Julijski Benečiji, kjer znaša samo 15.8, najvišja je namreč v Apuliji 45.1 (na 100.000 prebivalcev). Iz teh številk vidimo, da je tudi v Julijski Benečiji najhujša morilka našega naroda jetika.

Mar ne veš

— da je od bivše habsburške dinastije ostala samo še Franc Jožefova grenčica.
— da se je Nemčija odločila, da bo zgradila donavsko bojno brodogradnjo.
— da bo Hitlerjev obisk v Rimu in Napolju stal 40 milijonov lir.
— da ima uradne ure v pisarnah Društva narodov edino še — odbor za zaščito kitov.
— da je angleški minister za penzije iznašel najučinkovitejše sredstvo za ohranjenje svetovnega miru in to je: razgovor pri čaši piva.

in ga potegnil v kletko. Predno je prišla pomoč, je lev dečka popolnoma zmrvavril in razmesaril. Nato je lev skozi odprta vrata pobežnil na prosto, vendar se je po napornem lovu posrečilo, da so ga zopet spravili v kletko.

Francija naročila 2000 najmodernejših letal

PARIZ, 21. aprila. Letalski minister La Chambre je izdelal obširen načrt o zračni oborožitvi Francije. Ta načrt bo izveden v pospešenem tempu. V smislu tega načrta bo pariška vlada naročila pri domačih tvornicah letal skupno okoli 1000 apa-

ratov najmodernejšega tipa, ki so bili preizkušeni v teku zadnjih mesecev. Namen letalskega ministra je, da ima Francija v najkrajšem času 2000 letal, ki niso starejša od dveh let.

Papeža ob Hitlerjevem obisku ne bo v Rimu!

VATIKAN, 21. aprila. Potrjujejo se vesti, da bo papež zapustil Vatikan in da bo 30. aprila odpotoval v svojo letno rezidenco Castel Gandolfo. Zdi se torej, da ni uspel poslednji poskus monakovskega

kardinala Faulhaberja, da bi prišlo do pomirjenja med Nemčijo ter Vatikanom. Papeža potemtakem ob Hitlerjevem obisku ne bo v Rimu.

Francois Poncet novi francoski poslanik v Berlinu

RIM, 21. aprila. V tukajšnjih krogih prevladuje mnenje, da bo imenovan novi francoski poslanik šele po ženevskem sestanku. Povdarja se, da ne bo novi francoski poslanik v Rimu politik, ampak di-

plomatski karieri ter se v zvezi s tem doznava, da bo za novega poslanika imenovan sedanji francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet.

600 krvnih osvet!

Ob vladarski poroki v Tirani

Albanija dobi 27. aprila kraljico — madžarsko grofico Appony. Ta dogodek ima tudi svoj politični pomen. Po desetih letih obstoja albanske kraljevine, ki se je obdržala kljub notranjim in mednarodnim krizam, stopa vladar Albanije v zakon, da zagotovi nasledstvo najmlajši evropski dinastiji. Poroka naj pokaže, da je Albanija končno stabilizirana in da prehaja v razdobje umirjenega razvoja.

Od kolena Skender-bega.

Kralj Albanije Ahmed Zogu ima letos 41 let. Dosedanje življenje albanskega vladarja je bilo podobno nizu slik iz kake srednjeveške romantične pesmi. »Zog«, »Zogu« pomeni v albanskem jeziku »ptica«. »Velika ptica« — »orek« nazivajo Albanci svojega vladarja. Kralj Zogu je musliman, otrok imenitne stare albanske rodbine. Oče mu je bil dedni poglavar najmočnejšega albanskega plemena Mati v severni Albaniji. Rodbinske legende pripovedujejo, da izhaja ta rodbina še od Skenderbega, albanskega narodnega junaka, čigar bojevito življenje je v hrvatskih verzih opeval Andrija Kačić-Miošić. Sedanji vladar Albanije je vzgojen v Carigradu, govori turški, francoski in nemški.

Ko je odšel mladi Ahmed-beg na Bosphor, je v Albaniji še vladal zakon krvne osvete. Proti rodu mladega Ahmeda-bega je bilo šeststo takih krvnih osvet, ker je bil njegov rod močan in strela udari le v visoko drevje, ne v koprivo. Da lahko dojamemo tako veliko število maščevalcev proti rodu Zoga, je dovolj, ako omenimo, da je bil slavni Essad-paša, branilec Skadra v balkanski vojni in poznejši pobornik albanske neodvisnosti, rodni stric Ahmed-begov. Prav v času balkan-

ske vojne se je tedanji Ahmed-beg vrnil kot mladenič iz Istambula v domovino. V turški prestolnici pravijo, da se je povsem odvadil albanskih običajev, pozabil je celo, kako se opanki navežejo na noge, brez opank se bojevalnik v albanskih, težko prehodnih planinah sploh ne more gibati. Radi svojega rodu je naravno postal Ahmed-beg četovodja. Smel in vrato fomen — pravijo, da je v enem dnevu do smrti utrudil sedem konj, da je došel pravočasno. Mnoge pripovedke in pesmi govore o njegovem junaštvu. In kakor vse albanske narodne pesmi, tako imajo tudi te neko resnično okostje. Neka pesem pripoveduje, da se je mladi Ahmed-beg zaljubil v dekle Mirjano Zugdidi, prav tako hčerko imenitnega rodu, ki pa je bil protiven Zogujem. Dekletov oče je odbil ženina. In takrat, pravi pesem, se je Ahmed-beg zaklel, da postane kralj, da bo dostojen svoje izvoljenke. V nekem prepiru, pravi dalje pesem, je dekleto oče z nožem ubil svojo hčerko, samo da je ne bi dobili Zogovi žive. In krvna osveta je tekla dalje — zmagovalci pa je ostal Ahmed Zogu. Znal je mimo vseh nevarnosti, ki so uničile njegove sorodnike. Strica Essad pašo je ubil v Parizu osvoboditelj Aveni Rustemi, ki plača pozneje svoje delo z glavo v rodni Tirani. Sorodnik današnjega albanskega vladarja Cena-beg je padel v Pragi pod roko nekega albanskega študenta Alkibiada Bedija. Nešteto krat so protivniki segali po življenju Ahmed-bega, ali — drznim služi sreča. Drzno je hodil po težkih poteh albanske politike. Ni še imel trideset let, ko je dosegel čast ministra notranjih del. Nato izbruhne Fan Nolijsva vsajja in Ahmed-beg Zogu mora v emigracijo, v Beograd,

odkoder se vrne v domovino in z novim uporom zruši Fan Nolijsvo oblast. To je bilo 1. 1925. Tri leta pozneje postane Ahmed-beg kralj Albanije.

Ker je izganjal zle duhove

Pred kazenskim sodiščem v Padovi se je zagovarjal oni dan 54-letni Mariano Carlevarie. Bil je strežnik v bolnici, od koder je prišel v hišo kmetice Marie Baldan, ki je bila že 13 let priklenjena na bolniško posteljo. Zdravniki ji niso mogli pomagati. Mariano je bil prepričan, da je napol zdravnik in sklenil je ozdraviti kmetico. Natvezil ji je, da so jo obsedli zli duhovi in jo priklenili na bolniško posteljo zato, da bi mogli na drugih krajih sveta uganjati z njenim telesom svoje vragolije. Zli duhovi naj bi se naselili v

njenem telesu in hodili tako po svetu. Mariano je začel kmetico zdraviti in celih pet mesecev je pridno izganjal iz nje zle duhove, toda brez uspeha.

Končno, ko žena ni več verjela njegovim zdravniški umetnosti, se je odločil za energičen dokaz, da je na pravi poti. Poiskal je pajdaša in ga oblekel v strašilo. Po lečenju je odhajal nekega dne njegov pajdaš dostojanstveno iz sobe. Kmetica se je tako ustrašila, da jo je bolezen res popustila. Planila je k vratom, skozi katera je izginil duh. Tam jo je pa od razburjenja zadela kap. Pred sodiščem se je izkazalo, da si Mariano ni bil izmislil zgodbe z duhom zato, da bi izvalil od kmetice denar. Zato je bil obsojen samo na 10 mesecev pogojno. Če bi pa kmetice slučajno ne zadela kap, bi bil Mariano proglašen za čudodelne-

Razno

RAZPRODAJA:

dve spalnici (ena starinska) in druge hišne potrebščine: dnevno od 10.—12. in 15.—17. ure inkluzivno do 25. aprila, Tattenbachova 19-1, Srebre. 2345

STARE MADRACE

in zofe vzamem v predelavo. Tapetnik Arzenšek. Slovenska 8, dvorišče. 2342



CEMENT IN APNO

ter rezan les brezplačno dostavljeno kupite najcenejše v lesni trg. Albin Čeh. Maribor, Betnavska c. 4. 2340

AVTOTAKSI

Leonid Kvitko, Maribor, Magdalenska ul. 34, telefon 28-82 1971

Širite »Večernik«



Oglašujte!

2500 DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožneva 6. Priložite znamke! 2057

Posest

PRODAM HIŠO.

Devica Marija Brezje 30. 2349

Prodaj

KOBILA

črna, 160 visoka, za težko vožnjo sigurna, ter močno breja krava naprodaj. Ivan Caf, Pobrežje. 2347

Sobo odda

SOBO S ŠTEDILNIKOM

oddam takoj. Cena din 130.— Sprejem delavce na domačo hrano, tedensko din 80.— Zrkovska c. 41, Pobrežje. 2319

Stanovanje išče

Iščem dyosobno, komfortno STANOVANJE s 1. junijem. Naslov v upravi »Večernika«. 2353

Sobo išče

OPREMLJENO SOBOCO

(Kabinet)

po možnosti s posebnim vhodom, skrajno čisto in elek. razsvetljavo išče drž. vpo-kojenec za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Jopo«. 2348

Službo dobi

Sprejem takoj

DVA KOLARSKA POMOČNIKA

Kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova 19. 2351

Službo išče

IŠČEM SLUŽBO

sluge, inkasanta, nočnega čuvaja raznašalca ali kaj sličnega. Naslov v upravi lista. 2353

Zdravo, 16 letno DEKLE

išče službo k mali družini, gre tudi k otrokom. Nastop takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 2346

Trgovci!

Svoje blago priporočate najuspešneje in najučinkoviteje v »Večerniku«, saj je ni družine v Mariboru in bližnji okolici, ki ne bi čitala »Večernika«.

Obrtniki!

Nudite delo? Iščete kupca? Potom matih oglasov v »Večerniku« si lahko takoj pomagata, saj je »Večernik« kod eaini obsejni slovenski anevnik v vsem obmejnem ozemlju močno razširen.

Zarota v vezih

»Da bi pa izvedel, kake zveze so med njegovo visokostjo princem in grofom Orlovom, sem prosil enega izmed princčevih pobočnikov, da mi pošilja tajna poročila.«

»Kaj, ali tudi državniki ne morete poslovati brez volunov?« vpraša carica.

»Ne moremo, ako se hočemo umakniti neprijetnim dogodkom,« odvrne Potemkin ledeno hladno. »Da bi pa pobočnika Tadeja Branicekega ne ovadili, pošilja vsa poročila čitateljici vaše milosti Hedviki Branicki, svoji oddaljeni sorodnici.«

Potemkin za trenutek preneha in pozorno upre svoje oči v vladarčin obraz; zazdela se mu je, da se je pričelo mračno čelo polagoma vedriti. »Hedvika pa odda vse liste prav meni v roke; ako me pa nikjer ne sreča, me pozove z majhnim pismom na mesto, ki sva ga, določila v ta namen, to je v drugem nadstropju, kjer mi oddaja liste. To je samo dobro premišljena previdnost, da bi pobočnikovi listi ne zašli v krive roke. Resnico svojih besed lahko potrdim s tem novim pi-

smom, ki mi ga je Hedvika poslala pred eno uro.«

Pri teh besedah ponudi Potemkin Katarini majhno pismo, ki ga Katarina takoj odpre in prečita:

»Svetlost!

Včeraj sem Vas prosila za sestanek, na katerega niste prišli. Pridite prosim takoj ko prejmete to pismo na dogovorjeno mesto.

Hedvika Branicka.

Ko je Katarina prečitala pismo, se ji je popolnoma zjasnil obraz. Smehljaje pokaže na naslonjač in mu reče: »Sedi, Grigorij, pripoveduj, kako je bilo dalje.«

Potemkin je takoj uganil, da se mora bojevati proti spletkam svojih neprijateljev, ki so na nerazumljiv način dobili v roke pismo Hedvike Braniceke. Sede in gotov svoje zmage nadaljuje: »Ko sem se odzval pozivu Hedvike, mi je izročila dva lista; eden, ki mi ga je hotela izročiti, ni posebno važen, drugi pa, ki ga je dobila od svojega sorodnika pred nekako eno uro, se mi zdi zelo zanimiv. Vaša carska milost naj sama presodi.«

Katarina vzame imenovani list in ga prečita.

»Svetlost!

Njegova visokost, princ Pavel, je zelo vznemirljen; že večkrat me je vprašal: »Ali mi grof Orlov še ni poslal Voltairove »Henriade«, ki mi jo je obljubil?! To povpraševanje se mi zdi sumljivo in Vam poročam o njem.«

»Voltairovo »Henriado?« ponavlja Katarina in hitro vstane.

»Da, »Henriado« ni sicer od grofa Orlova, ki mu ne zaupam, ker se mi zdi, da rad kuje kake spletke. Vaša carska visokost naj uvaža, da utegne biti grof s princem v kaki zvezi ter da bi utegnil biti v »Henriadi« skrit kak list —.

»Na srečo »Henriade« še niso izročili velikemu knezu!« prekrine Katarina Potemkina in mu hitro pojasni na kak način je dobila »Henriado« v svoje roke. Dodala je: »»Henriada« leži v sosednji sobi na mizi; spremi me, ljubi Grigorij, da sama pregledam.«

Odideta v bližnjo sobo. Na mizi pa ni bilo več »Henriade«.

»Kdo se je predrznil vzeti knjigo?« vzklikne carica ježno in krepko pozvoni. Vstopi komornik.

»Kdo se je predrznil vzeti s te mize Voltairovo »Henriado?«

Komornik ne ve.

»Tako naj poizvedujejo, kam je knjiga izginila. Pokliči obenem stotnika dvorske straže!«

Komornik odide in se kmalu vrne s »Henriado«. »Carska milost, knjigo je čital v predsobi častnik Ivan Vasiljevič Krasilnikov.«

Carica zgrabi knjigo, jo pregleda in da Potemkinu: »V knjigi ni ničesar!«

Komornik pokliče stotnika straže. Potemkin v tem prelsta knjigo, vendar ni ničesar opazil. Odloži knjigo na mizo in reče: »S tem še niso uničene moje slutnje.«

Komornik uvede v dvorano stotnika straže, moža resnega obraza, in vojaka z dušo in telesom; z njim je vstopil tudi Ivan Vasiljevič Krasilnikov.

Carica ga vpraša z jeznim obrazom: »Ivan Vasiljevič, na kak način je prišla »Henriada« v tvoje roke?«

(Dalje.)

Ne pozabi naročnine!